

TE-palvelut

tjänster | services

EURES-työnvälitys ja muuta ulkomaalaisasiaa

Keski-Suomen TE-toimiston EURES-neuvonta

EURES-palvelut edistävät työnantajien ja työntekijöiden kohtaamista koko Euroopan alueella

EU/ETA-maat

Alankomaat

Belgia

Bulgaria

Espanja

Irlanti

Islanti

Iso-Britannia

Italia

Itävalta

Kreikka

Kypros

Kroatia

Latvia

Liechtenstein

Liettua

Luxemburg

Malta

Norja

Portugali

Puola

Ranska

Romania

Ruotsi

Saksa

Slovakia

Slovenia

Suomi

Tanska

Tšekki

Unkari

Viro

+Sveitsi

Rekrytointi Euroopasta

- ▶ Jos Suomesta ei ole saatavilla työvoimaa kohtuullisessa ajassa, EURES auttaa työnantajia löytämään työntekijöitä muista Euroopan maista
- ▶ EURES (European Employment Services) on Euroopan talousalueen maiden yhteinen työnvälitysverkosto
- ▶ Rekrytoinnin yksi työkalu on **EURES-portaali**, jossa on eurooppalainen työpaikka- ja CV-pankki
<http://eures.europa.eu>
- ▶ EURES-portaalissa työnantaja voi ilmoittaa avoimista työpaikoista sekä selata työnhakijoiden ansioluetteloita
- ▶ Luotettavaa ja julkista palvelua Euroopassa toimiville yrityksille
- ▶ Palvelut ovat maksuttomia
- ▶ Rekrytoitaessa EU/ETA-maiden kansalaisia maksullisia työlupia tai aikarajoitettuja viisumeja ei tarvita

EURES auttaa rekrytoinnissa Euroopasta

- ▶ rekrytoinnin käynnistämässä ja rekrytointiprosessin toteuttamisessa yrityksen tarpeiden mukaan
- ▶ avoimen työpaikan markkinoinnissa EU/ETA-alueella EURES-sivuilla ja kohdemaiden työnvälitysviranomaisten verkostossa
- ▶ hakemusten vastaanottamisessa/esivalinnan tekemisessä tarvittaessa - työnantaja tekee aina lopullisen valinnan
- ▶ tiedottamalla Euroopassa järjestettävistä rekrytointitapahtumista, joihin työnantaja voi haluttaessaan osallistua (ulkomaan matkoilla työnantaja maksaa omat kulunsa) tai jättää työpaikkailmoituksensa asiantuntijalle, joka mainostaa sitä sopiville hakijoille
- ▶ järjestämällä työnantajalle ulkomailla räätälöityjä rekrytointitilaisuuksia paikallista EURES-verkostoa hyödyntäen

Onko sinulla tai onko sinulle tulossa ulkomaalaisia työntekijöitä?

Työpaikkasuomi

- ▶ Ryhmämuotoinen koulutus (4-15 osallistujaa/ryhmä)
- ▶ Kesto 30, 60 90, tai 120 tuntia
- ▶ Lähi- tai etäopetusta, arkisin tai viikonloppuisin
- ▶ Voidaan toteuttaa työpaikkakohtaisesti tai yhdessä usean työnantajan/yrittäjän kesken

Kansainvälinen työyhteisö -valmennus

Esimerkkiteemoja: Kansainvälinen vuorovaikutus, viestintä ulkomaalaisten kanssa, henkilöstön kv-osaamisen hyödyntäminen

Yritys maksaa 30-50 % koulutuksen kustannuksista, loput maksaa Työvoiman liikkuvuus Euroopassa (ESR) –hanke.

Eka EURES työpaikka –tuki työnantajille

- ▶ **Eka EURES-työpaikan taloudellisen tuen avulla helpotetaan nuorten osaajien rekrytointia toisesta EU-maasta**
- ▶ Työnantajalle myönnettävä tuen suuruus määräytyy työhön tulevalle tarjotun tukipaketin perusteella
- ▶ Tuen suuruusluokka on noin 872–1090 euroa/työntekijä
- ▶ Tuki on Suomessa yritykselle verotonta
- ▶ Tukea saava työnantaja/yritys on:
 - henkilöstömäärältään enintään 250 henkilöä
 - laillisesti sijoittautunut johonkin EU-maahan, Norjaan tai Islantiin
 - tarvitsee osaajia, joita ei löydy omasta maasta
 - tekee nuoren kanssa vähintään 6 kuukauden työsopimuksen, jonka palkka- ja työehdot ovat kansallisen työlainsäädännön mukaiset
 - työ voi olla koko- tai osa-aikaistatyötä, mutta kuitenkin vähintään 50 % kokopäiväisestä työajasta

Eka EURES työpaikka -tuki työnantajille

- ▶ Työnantajan tulee tarjota vähintään
 - työhön perehdytystä
 - kielikoulutusta
 - apua paikkakunnalle asettautumiseen
- ▶ Palkattavan työntekijän tulee olla 18–35-vuotias EU/ETA -kansalainen, joka muuttaa työn perässä toiseen EU:n jäsenvaltioon, Norjaan tai Islantiin
- ▶ Yhden tai useamman toimen tulee alkaa kolmen viikon kuluessa siitä, kun nuori on aloittanut työnsä
- ▶ **Lisätietoa saa TE-toimiston EURES-asiantuntijalta tai voit lähettää sähköpostia yfej@te-toimisto.fi**

Osaajan rekrytointi Reactivate and Relocate 35+ -tuella

- ▶ Palkattavan työntekijän tulee olla vähintään 35-vuotias EU:n kansalainen (ei Norja, Islanti, Sveitsi tai Liechtenstein), joka on laillisesti sijoittunut EU:n jäsenvaltioon (ei Norja, Islanti, Sveitsi tai Liechtenstein).
- ▶ Palkattavan henkilön tulee olla työtön työnhakija tai osa-aikatyössä oleva työnhakija.
- ▶ Työnantajalle voidaan myöntää taloudellista tukea työntekijän perehdyttämisestä ja uuteen maahan sopeutumisesta aiheutuviin kustannuksiin.
- ▶ Työnantajalle myönnettävän tuen suuruus määräytyy työhön tulevalle tarjotun tukipaketin perusteella. Tuen suuruusluokka on noin 810–2000 euroa/työntekijä. Tuki on verotonta.
- ▶ Työnantajan tulee tarjota vähintään työhön perehdytystä, kielikoulutusta ja apua paikkakunnalle asettautumiseen

Osaajan rekrytointi Reactivate and Relocate 35+ -tuella

- ▶ Tukea saava työnantaja on:
 - Henkilöstömäärältään enintään 250 henkilöä.
 - Laillisesti sijoittautunut johonkin EU-maahan.
 - Tekee työnhakijan kanssa vähintään 6 kuukauden työsopimuksen, jonka palkka- ja työehdot ovat kansallisen työlainsäädännön mukaiset. Tehtävä työsopimus voi olla koko- tai osa-aikatyötä, mutta kuitenkin vähintään 50 % kokopäiväisestä työajasta
- ▶ Myös työnhakijalla on mahdollisuus hakea tukea työhaastattelumatkaan ja asettautumiseen.
- ▶ **Lisätietoa tuen hakemisesta ja hakulomakkeet paikalliselta EURES-asiantuntijalta.**

Ulkomaalaisen työnteko-oikeuden perusteet

- ▶ Ulkomaisella työntekijällä pitää olla työnteko-oikeus Suomessa
- ▶ Työntekijän työnteko-oikeus Suomessa voi perustua seuraaviin asioihin:
 - EU- tai ETA-maan kansalaisuus
 - työntekijän voimassaoleva oleskelulupa
 - muu ansiotyöhön oikeuttava oleskelulupa
 - työntekijä ei ulkomaalaislain nojalla tarvitse oleskelulupaa (viisumilla/viisumivapaasti tehtävä työ)

Yleisimmät ulkomaalaisluvut ja työnteko-oikeus

- EU/ETA kansalainen.** Työnteko-oikeus ilman erillistä lupaa. Oikeuden suomalaiseseen sosiaaliturvaan määrittää Kela. EU/ETA-kansalaisen rekisteröinti Maahanmuuttovirastossa (www.migri.fi), jos tarkoitus olla yli 3 kk Suomessa, mutta rekisteröinti hyvä tehdä heti kun työ alkaa (työsopimus mukaan).
- A** Jatkuva määräaikainen lupa. Jos myönnetty tietylle alalle (esim. rakennusala tai kokit/keittäjät/kylmäköt), on työskentelyoikeus vain ko. alalla. Jos myönnetty tiettyyn nimettyyn yritykseen (Oy Firma Ab), saa työskennellä vain ko. yrityksessä.
- P** Pysyvä oleskelulupa.
- P-EU** Pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen pysyväluonteinen lupa. Vertaa P-lupa.
- B** Tilapäinen oleskelulupa, määräaikainen, rajoitettu tai rajoittamaton työnteko-oikeus (esim. opiskelijat 25 h/vko).

EU/ETA-maan kansalainen

- ▶ Pohjoismaan, Euroopan unionin jäsenmaan, Liechtensteinin tai Sveitsin kansalaisen ei tarvitse anoa työntekoa varten erillistä oleskelulupaa Suomeen
- ▶ He voivat työskennellä Suomessa kansalaisuutensa perusteella
- ▶ Voi oleskella ja tehdä Suomessa vapaasti työtä edellyttäen, että
 - jos unionin kansalainen oleskelee Suomessa yli kolme kuukautta, hänen on rekisteröitävä oleskelunsa Maahanmuuttovirastossa
 - jos Pohjoismaan kansalainen oleskelee Suomessa yli kuusi kuukautta, hänen on rekisteröitävä oleskelunsa maistraatissa

Työnteko-oikeus viisumilla tai viisumivapaasti

- ▶ **Tietyissä tilanteissa ulkomaalainen voi tehdä Suomessa ansiotyötä ilman oleskelulupaa**
 - oltava voimassa oleva viisumi, jos kyseessä ei ole viisumivapaan maan kansalainen
 - kesto on rajattu
- ▶ **Ulkomaalainen ei tarvitse oleskelulupaa, jos hän esimerkiksi**
 - tulee marjojen, hedelmien, erikoiskasvien, juuresten ja vihannesten poimintaan tai korjuuseen taikka turkistarhatyöhön enintään kolmen kuukauden ajaksi
 - Muut maa- tai puutarhatalouden tehtävät edellyttävät työntekijän oleskelulupaa, tai jos työsuhteen kesto on yli 3 kuukautta

Uusi kausityölaki (907/2017) 1.1.2018 alkaen

Sovelletaan maatalouden ja matkailun aloilla kausiluonteiseen toimintaan. Kausityölaki koskee kolmannen maan kansalaista, jonka vakituinen asuinpaikka on muualla kuin EU/ETA-maassa ja joka oleskelee laillisesti ja tilapäisesti Suomessa työskennelläkseen tilapäisesti määräaikaisen työsopimuksen perusteella.

Kausityötodistus oikeuttaa tekemään kausityötä enintään 90 päivän ajan ja se annetaan sellaisen kolmannen maan kansalaiselle, joka ei tarvitse viisumia Schengen-alueelle saapumista varten.

Kausityöviisumi myönnetään Schengen-viisumina, joka sisältää luvan kausityöhön.

Kausityöoleskelulupa tarkoittaa tilapäistä oleskelulupaa kausityöhön, joka oikeuttaa yli 90 päivän ja enintään 9 kuukauden oleskeluun ja työskentelyyn.

Kausityöhön oikeuttavan luvan myöntäminen edellyttää, että **työntekijä esittää** voimassa olevan tai sitovan työtarjouksen, joka koskee kausityötä ja jossa määritetään:

- työpaikka ja työn luonne
- työsuhteen kesto
- palkka
- työtunnit viikossa tai kuukaudessa
- mahdollisen palkallisen loman pituus
- muut merkitykselliset työehdot
- työsuhteen alkamispäivä
- osoittaa, että hänellä on tai hänelle järjestetään asianmukainen majoitus

Työnantajan yhteistyövelvollisuus

Työnantajan on ennen luvan myöntämistä annettava viranomaiselle vakuutus siitä, että työehdot ovat voimassa olevien säännösten mukaisia, (mm. työsuhteeseen sovellettava työehtosopimus tai jos sitä ei ole, muu sovellettava käytäntö) ja että kausityöntekijällä on oleskelunsa ajan kohtuullista elintasoa vastaava asianmukainen majoitus jos työnantaja vastaa majoituksen järjestämisestä.

Hakemuksen jättäminen

Jos kausityöntekijä ei tarvitse viisumia: hakemus max. 90 päivän oleskelua varten jätetään Maahanmuuttovirastolle. Jos viisumi tarvitaan, haetaan max. 90 päivän lupa ulkomailla ennen maahan saapumista Suomen edustustosta.

Ensimmäistä kausityöoleskelulupaa on haettava ulkomailla ennen maahan saapumista Suomen edustustosta tai sähköisesti Maahanmuuttovirastosta. Päätös kausityöluvasta on annettava viim. 90 päivän kuluttua hakemuksen jättämisestä.

Oleskelulupakorttiin merkitään tilapäisen oleskeluluvan kirjaintunnus B. Lupa myönnetään koskemaan työtä yhden tai useamman **nimety**n työntekijän palveluksessa kerrallaan. Lupa myönnetään enintään 9 kuukaudeksi 12 kuukauden jaksolla. Lupa voidaan erillisten sääntöjen mukaan uusia/jatkaa.

Jos työnantaja järjestää majoituksen: Voidaan periä kohtuullista vuokraa, mutta sitä ei saa automaattisesti vähentää palkasta. Majoituksesta on tehtävä kirjallinen sopimus.

Asetuksella (966/2017) säädetään toimialat, joihin lakia sovelletaan:

A01 Kasvinviljely ja kotieläintalous ja niihin liittyvät palvelut (ei kuitenkaan
A017 Metsästys ja sitä palveleva toiminta)

A02100 Metsänhoito

H50102 Rannikkovesiliikenteen henkilökuljetus

H50300 Sisävesiliikenteen henkilökuljetus

I Majoitus- ja ravitsemistoiminta

N79120 Matkanjärjestäjien toiminta

N79900 Varauspalvelut, matkaoppaiden palvelut ym.

R90020 Esittäviä taiteita palveleva toiminta

R93210 Huvi- ja teemapuistojen toiminta

R93291 Hiihto- ja laskettelukeskukset

Rajoittamaton työnteko-oikeus

- ▶ Ulkomaalaisella on **rajoittamaton työnteko-oikeus**, jos hänellä esimerkiksi on voimassa oleva
 - pysyvä oleskelulupa
 - jatkuva oleskelulupa muulla kuin työnteon tai ammatinharjoittamisen perusteella
 - oleskelulupa perhesiteen perusteella
 - oleskelulupa tilapäisen suojelun tai muun humanitaarisen maahanmuuton perusteella

Opiskelijan työnteko-oikeus

- ▶ Opiskelijalla (joka ei ole EU/ETA-maan kansalainen) on **rajoitettu työnteko-oikeus**
- ▶ Lukukausien aikana, jolloin oppilaitoksessa järjestetään varsinaista opetusta, voi tehdä ansiotyötä osa-aikaisesti, **keskimäärin 25 tuntia viikossa**
- ▶ Oppilaitoksen loma-aikoina, eli kesä- ja joululomilla, voi tehdä ansiotyötä kokopäiväisesti ilman tuntirajoituksia

Turvapaikanhakijan työnteko-oikeus

- ▶ Turvapaikanhakijoiden työnteko-oikeus alkaa **kolmen kuukauden jälkeen** turvapaikkahakemuksen jättämisestä, jos hakijalla on voimassa oleva rajanylitykseen oikeuttava matkustusasiakirja, esimerkiksi passi
- ▶ Jos matkustusasiakirjaa ei ole, työnteko-oikeus alkaa vasta **kuuden kuukauden jälkeen** hakemuksen tekemisestä
- ▶ Turvapaikanhakijalla on työnteko-oikeus suoraan lain nojalla eikä sitä tarvitse hakea erikseen
- ▶ Maahanmuuttovirasto ei enää 11.7.16 jälkeen anna turvapaikanhakijalle todistusta työnteko-oikeudesta, mutta työnantaja voi tarkastaa työskentelyoikeuden soittamalla 0295 433 155 ma-pe klo 9-12. Soittaessa on tiedettävä työntekijän nimi ja asiakasnumero Maahanmuuttovirastossa.
- ▶ Turvapaikanhakijan työnteko-oikeus jatkuu siihen asti, kunnes hän on turvapaikkahakemuksensa on lainvoimaisesti ratkaistu

Työnantajan tulee varmistua ulkomaalaisen työntekijän työnteko-oikeudesta

- ▶ Työnantajan on **varmistauduttava** siitä, että palvelukseen tulevalle ja palveluksessa olevalla ulkomaalaisella on vaadittava työntekijän oleskelulupa tai että hän ei tarvitse oleskelulupaa (UlkL 86 a § 1 mom)
- ▶ Tarkista työntekijän työnteko-oikeus henkilön passista tai oleskelulupakortista
- ▶ Työsuojeluviranomaisilta on saatavissa lomakkeet työnteko-oikeuden kirjaamista varten (www.tyosuojelu.fi > ulkomainen työntekijä)
- ▶ Jos työntekijän oleskelulupa on vasta vireillä, voi työnantaja seurata hakemuksen tilaa Enter Finland –palvelussa.

Työnantajan tulee ilmoittaa TE-toimistoon EU:n ulkopuolisista työntekijöistä

► Työnantajan, joka ottaa palvelukseensa muun kuin unionin kansalaisen, tähän rinnastettavan tai tämän perheenjäsenen, tulee viivytyksettä **toimittaa työ- ja elinkeinotoimistolle selvitys ulkomaalaisen työnteon keskeisistä ehdoista** (UlkL 86 a § 2 mom)

- Selvitys TE-toimistolle on tehtävä viivytyksettä (viikon kuluessa) ja sen tulee sisältää työnteon keskeiset ehdot (mm. pääasialliset työtehtävät, työn kesto ja luonne, palkka, sovellettava työehtosopimus ja irtisanomisaika)
- Tiedot voi antaa vapaamuotoisesti tai kopiolla työsopimuksesta tai työlupahakemuksen TEM 0.54-liitelomakkeella
- Toimita TE-toimistoon myös kopio henkilön passista tai oleskelulupakortista
- Tietojen toimittamisvelvollisuus on riippumaton oleskeluluvan tyypistä ja **koskee myös viisumilla tai viisumivapaasti työskentelyä**

Työpaikalla tulee säilyttää tiedot ulkomaalaisesta työntekijästä ja työntekooikeuden perusteesta

- ▶ Työnantajan tulee **säilyttää** työpaikalla tiedot kaikista palveluksessaan olevista ulkomaalaisista (myös EU/ETA-kansalaiset) ja heidän työntekooikeutensa perusteista siten, että ne ovat tarvittaessa vaivattomasti työsuojeluviranomaisen tarkastettavissa (UlkL 86 a § 3 mom)
 - Tiedoista tulee käydä ilmi ulkomaalaisen työntekijän henkilötiedot ja työntekijän työntekooikeuden peruste
- ▶ Tiedot pitää säilyttää neljä vuotta ulkomaalaisen työntekijän palvelussuhteen päättymisestä
- ▶ Työsuojeluviranomaiset valvovat ulkomaalaisten työntekijöiden työntekooikeutta, heidän työsuhteidensa vähimmäisehtojen toteutumista sekä työturvallisuusmääräysten noudattamista

Uusi laki koskien lähetettyjä työntekijöitä

Laki (908/2017) kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja Oleskelun edellytyksistä yrityksen sisäisen siirron yhteydessä

- Laki voimaan 1.1.2018
- Taustalla EU-direktiivi
- Ns. ICT-laki (Intra-corporate transferee permit)
- Koskee kolmannen maan kansalaisia, jotka asuvat EU:n jäsenvaltioiden alueen ulkopuolella hakemuksen tekoajankohtana ja joille voidaan myöntää Euroopan unionin jäsenvaltion alueelle pääsy **yrityksen sisäisen siirron** yhteydessä johtajina, asiantuntijoina tai työsuhteisina harjoittelijoina

Toimeksiantajan tulee varmistua työntekijän työnteko-oikeudesta

- ▶ Ulkomaisen työnantajan palveluksessa olevien työntekijöiden työskennellessä urakointi- tai aliurakointityössä tai vuokratyövoimana, työnantajan 72 §:ssä ja 86 a §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja velvollisuuksia sovelletaan Suomessa toimivaan pääurakoitsijaan tai pääteettäjään (UlkL 86 b §)
- ▶ **Edellä mainitun perusteella pääurakoitsija/pääteettäjä on velvollinen varmistautumaan siitä, että ulkomaisen yrityksen palveluksessa olevilla ulkomaalaisilla työntekijöillä on työnteko-oikeus Suomessa**
 - Käytännössä toimeksiantajan on pystyttävä osoittamaan ulkomaalaisten työntekijöiden työnteko-oikeuden perusteet työsuojelutarkastajalle, jos ulkomaalaiset työntekijät työskentelevät edelleen Suomessa. Toimeksiantajalla ei kuitenkaan ole velvoitetta ulkomaalaisen työnteko-oikeutta koskevien tietojen säilytykseen.

Työntekijän oleskeluluvan (työluvan) hakeminen

- ▶ Ulkomaalainen tarvitsee **työntekijän oleskeluluvan**, jos työskentely ei ole mahdollista muulla oleskeluvalla tai ilman oleskelulupaa
- ▶ Työnantaja tai toimeksiantaja voi ulkomaisen työvoiman käyttöä harkitessaan hakea työ- ja elinkeinotoimistosta **ennakkotietoa** työntekijän oleskeluluvan myöntämisen edellytyksistä
- ▶ Ennakkotietoa haetaan kirjallisesti TEM 0.54 –lomakkeella
- ▶ Ennakkotieto on maksuton

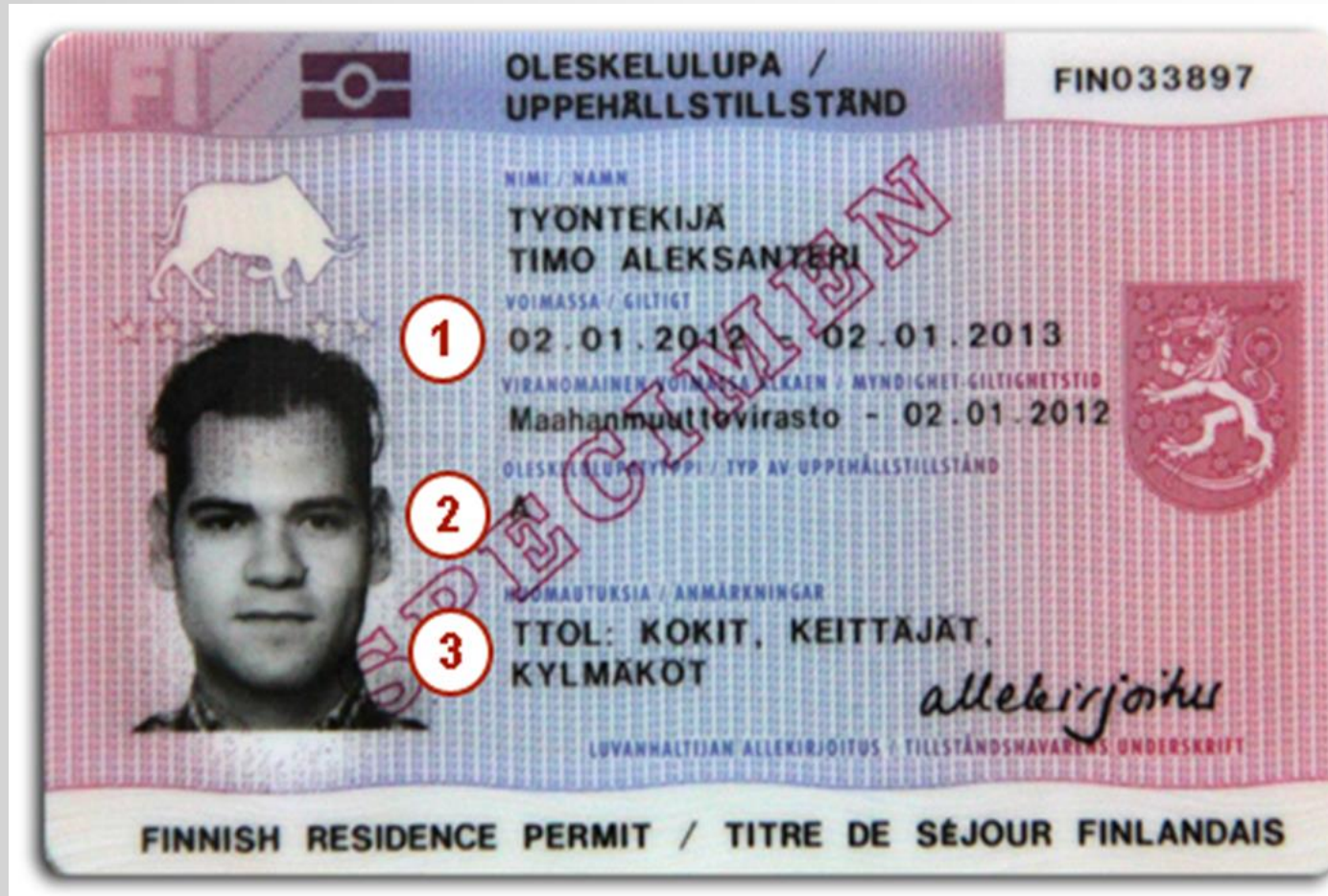
Työntekijä hakee itse oleskelulupaa

- **Työntekijä** jättää itse hakemuksen Suomen edustustoon tai Maahanmuuttovirastolle sähköisesti (<https://enterfinland.fi/eServices>)
- Työntekijä täyttää oleskelulupahakemuksen työnteon perusteella (OLE_TY1-lomake), esittää passin ja passivalokuvan sekä liittää hakemukseen lomakkeessa mainitut selvitykset
- Oleskelulupahakemuksen liitteenä **tulee olla työnantajan täyttämä liite työntekijän oleskelulupahakemukseen (TEM 0.54 - liitelomake)**
- Käsittelymaksu maksetaan hakemusta jätettäessä
- Työskentelyä ei voi aloittaa ennen kuin henkilölle on myönnetty työntekijän oleskelulupa
- Jatko-oleskelulupaa haetaan Suomessa Maahanmuuttoviraston toimipisteessä (www.migri.fi) tai sähköisesti, ennen kuin edellinen oleskelulupa päättyy

Kun työ tehdään Keski-Suomen alueella, käsittelee hakemuksen Kaakkois-Suomen työ- ja elinkeinotoimisto

- ▶ Villimiehenkatu 2 B, 53100 Lappeenranta
- ▶ Puh 0295 042 006 (ma–pe klo 9–11)
- ▶ tyolupapalvelut.kaakkois-suomi@te-toimisto.fi

Oleskelulupakortti

Hyödyllisiä linkkejä

- ▶ **www.te-palvelut.fi, www.te-palvelut.fi/finnwork**
- tarjoaa henkilöasiakkaalle ja työnantajalle tietoa sekä kanavan monipuolisiin asiointipalveluihin
- ▶ **www.suomi.fi**
- tarjoaa yrityksille tai yrittäjiksi aikoville tietoa yritystoiminnasta ja julkisista yrityspalveluista sekä näihin liittyviä asiointipalveluja
- **www.migri.fi** ja **www.enterfinland.fi**
- Maahanmuuttovirasto > oleskelulupahakemuslomakkeet
- ▶ **www.intofinland.fi**
- Kelan ja Verohallinnon yhteinen palvelupiste ulkomaalaisille työntekijöille Suomessa
- ▶ **www.tyosuojelu.fi**
- Työsuhdeasiat
- ▶ **www.infoFinland.fi** perustietoa muutosta Suomeen ja elämisestä Suomessa 12 kielellä

Keski-Suomen TE-toimiston EURES-neuvonta

Vapaudenkatu 58 A, 40100 Jyväskylä

Mari Turunen

puh. 0295 046215

mari.turunen@te-toimisto.fi

Sari Takanen

puh. 0295 046080

sari.takanen@te-toimisto.fi

www.te-palvelut.fi/eures